

Гожа Б.Б.
Студент ФСП
КПІ ім. Ігоря Сікорського
Науковий керівник
Солончук І.В., ст. викл., ФСП
КПІ ім. Ігоря Сікорського

Особливості провадження в цивільних справах з іноземним елементом

На сьогоднішній день у нашому суспільстві спостерігається розширення меж міжнародної співпраці між державами. Дані відносини стають все більш важливими. Дані відносини допомагають країнам налагоджувати зв'язки один з одним і тому, потребують правового регулювання.

Повноваження органів юрисдикції полягає у захисті суб'єктивних прав та інтересів іноземних ФО та ЮО. Розгляд і вирішення цивільних справ здійснюється даними органами відповідно до їхньої компетенції. Якщо при розгляді судом справи, відбувається застосування норм міжнародного приватного права та положень процесуального права, то постає питання про визначення міжнародної підсудності даної справи.

У Головному законі нашої країни зазначається, що іноземці та особи без громадянства, які знаходяться на території нашої держави на підставі закону, наділені такими самими правами та обов'язками, як і громадяни України, за винятком певних обмежень передбачених законодавством. (ст26ку)

У Цивільному процесуальному кодексі передбачається, що до суддів України мають право звернутися іноземні особи, які потребуються охорони та захисту своїм правам свобод та інтересів. У зв'язку із зверненням даних осіб до судів України виникає - підсудність цивільних справ з іноземним елементом. (ч.1ст410 цпк).

Регулювання приватно-правових відносин здійснюється на підставі закону «Про міжнародне приватне право». Ознакою, яка характеризує дані відносин є іноземний елемент, що проявляється у таких формах: одна із сторін даних відносин є громадянин України, який проживає поза територією держави, іноземцем, іноземною ЮО або особою без громадянства; якщо об'єкт з приводу якого виникають ці відносини розташований у межах кордону іноземної держави; якщо подія, яка має юридичне значення створює, змінює чи припиняє правовідносини, що мали місце на території іноземної держави;

Отже, підсудність справ з іноземним елементом – це діяльність, яку здійснюють суди України, при розгляді та вирішенні цивільних справ, а також здійснення певних процесуальних дій за участі іноземного елемента.

Цивільний процесуальний кодекс визначає, що при визначенні підсудності цивільних справ з іноземним елементом здійснюється на підставі норм передбачених у ЦПК, законах або міжнародних договорах, які ратифіковані ВРУ. (414цпк)

При розгляді даної категорії справ застосовують правила загальної підсудності, це означає, що позов позов може бути направлений до суду за місцем проживання особи, а також за місцем знаходження юридичної особи (ст125 цпк).

Також, у законі «Про міжнародне приватне право» у ст. 76 містяться основні правила, які використовують для визначення підсудності справ судам України. У даному Законі зазначається, що суди нашої держави можуть приймати до свого провадження будь-які справи з іноземним елементом у таких випадках:

Якщо у своєму договорі сторони зазначили, що розгляд справ з іноземним елементом буде здійснюватись на території України

Якщо місце проживання чи перебування, відповідача чи майно знаходиться на території нашої держави.

Певна дія чи подія, що відбулася на території нашої держави, яка стала причиною подання позову

- у справах про відшкодування збитків, якщо їхнє здійснення відбулось на території України;

- в інших випадках, передбачених законом та міжнародним договором України.

У справах з іноземним елементом виділяють також виключну підсудність. Даний вид підсудності, характеризується тим , що розгляд справ буде здійснюватись лише судами України. До та таких справ відносяться: врегулювання відносин між батьками та їхніми дітьми, якщо кожна із сторін проживає на території України; спір щодо нерухомого майна, яке знаходиться у межах України; відносини в межах території України, які виникли у наслідок реєстрації або ліквідації в іноземних ЮО, фізичних осіб підприємців (ст77зу)

Справи з іноземним елементом на сьогодні є досить поширеним явищем. Адже, фізичні та юридичні особи здійснюють свою діяльність не лише в межах території нашої держави. І тому дана сфера потребує врегулювання, як зі сторони національно так із сторони міжнародного законодавства. Застосування правил національного законодавства здійснюється у тому раз, якщо це передбачено угодою сторін. Також необхідно зазначити, норми міжнародного права мають пріоритет над національними нормами при вирішенні справ підсудності з іноземним елементом.